

Eva Jergs prædiken 18. søndag efter trinitatis

Taler

Eva Jerg
Sognepræst

Dato

4. oktober 2026

Sted

Christianskirken, Fredericia

Omstændigheder

Prædikenen blev transmitteret i programmet Gudstjeneste på P1 d. 4. oktober 2026 og markerede KLF's 100-års jubilæum.

Prædikentekst

Johannesevangeliet kapitel 15, vers 1-11

Salmer

DDS 292: Kærligheds og sandheds Ånd
DDS 494: Kærlighed fra Gud
DDS 335: Flammerne er mange
DDS 368: Vintræ og grene og frugt hører sammen
"Søndag - soldag - helligdag", findes på salmer.dk

Introitus

"Jeg løfter mine øjne op", vers 1 & 6
Komponist: Hans Esbjerg

Motet

John Rutter: "The Lord Bless you and keep you"

- 1 Om du befinder dig i Herstedøster, i Herning eller er her i Christianskirken i Fredericia.

- 5 Om du sidder på brune læderbetrukne kirkestole, i din egen sofa eller ligger i en sygeseng.

Om du har kirkekaffen foran dig eller om du først har kaffen til gode efter gudstjenesten

- 10 Uanset ...

Så er vi fælles i dette nu.

- 15 Ét fællesskab, én menighed,

bundet sammen af kirke og medier, af radiobølger – ja, af det, der i øvrigt kan bølge mellem mennesker.

I min familie fortælles der denne historie fra fjernsynets barndom:

På slægtsgården i Sønderjylland i den store stue boede Marie.

25

Marie havde i sine unge dage tjent på de fornemmere herregårde.

Det havde hun, efter sigende, aldrig helt lagt af sig.

30

Så selv da hun på sine gamle dage var kommet på aftægt, havde Marie vist lidt fine fornemmelser.

Marie havde - som en af de første i sognet - fået fjernsyn. Fordi Marie var oppe i årene og kræfterne ikke længere var, hvad de havde været, lå Marie i sengen, også

35

når hun så TV.

Marie var trofast seer, når John Danstrup, den pæne mand med den velartikulerede stemmeføring, tonede frem i programmet "Horisont". Så havde Marie lagt det pæneste sengetøj på, for selvom det hed fjernsyn, så kunne det jo

40

godt være, at John Danstrup kunne se dig, hævdede Marie. Og derfor havde hun, bare for en sikkerheds skyld, også iført sig sine bedste smykker.

Vi kan sagtens smile ad Marie. Men vi kommer ikke udenom, at Marie oplevede sig som en del af et fællesskab. Med tiden blev hun selvfølgelig klar over, at den

45

gode John Danstrup ikke kunne se hende, og at hun kun kunne se ham på en skærms afstand.

Marie tilhørte den første generation, der har oplevet at være en del af et fællesskab, der var formidlet af medierne. Fællesskabet var ganske vist usynligt.

50

Men det var det, tv-mediet medierede.

De første mange år var det de samme radioprogrammer, vi hørte, den samme ene kanal, vi så. Det var det, der samlede os.

55

Det var det, vi talte sammen om dagen efter.

Og det er det, medier stadig kan: Samle os, der sidder hvert vores sted, bag hver vores skærm, i usynlige fællesskaber på tværs af aldre og grænser.

60

Modsat Marie ser vi nu også bagsiderne:

For medierne kan gøre mennesker alene, måske mere alene end mennesker nogensinde har været før. For med skærmen i hånden eller foran os har vi
65 muligheden eller alibiet for at holde andre mennesker i en bekvem armslængde fra os.

Vi arbejder med skærme, vi kommunikerer, vi underholdes gennem dem. De får os til at fordrive tiden og til at forpasse tidspunktet.

70

Gennem skærmene kan vi bestille mad, medicin, modetøj.

Vi behøver faktisk ikke længere at se hinanden.

75 Ordet ”fjernsyn” eller tele-vision betyder direkte oversat at ”se på afstand”.

Dengang jeg var barn, skulle vi helt bogstaveligt se fjernsyn på afstand. Vi måtte ikke sidde for tæt på. Kan I huske, hvad man sagde?

80 Jo, hvis du sad for tæt på, kunne du få firkantede øjne.

Fiffet var at knytte hånden, strække armen, og hvis du stadig kunne se noget af tv-skærmen, sad du for tæt på fjernsynet.

85 Det var dengang et typisk TV var 21 tommer.

I dag er en standard TV-skærm 3 gange så stor – og telefonskærmene følger godt med.

90 Maries fjernsyn viste kun programmer i sort-hvid. Uden nuancer i farverne. I dag kan det synes som om mange mediers verden stadig er lige så sort-hvid. Eller er det igen. Dagligt udfordres vi på, hvad der er sort, og hvad der er hvidt.

Hvad der er sandt og hvad der er manipuleret.

95

Hvad er sminket og hvad er overhovedet ægte?

100 Aldrig har der været mere brug for, at vi er kritiske og opmærksomme lyttere og seere.

I vågen tilstand kan jeg godt drømme om en modreaktion mod skærmene. Jeg er ikke så naiv, at jeg tror, vi kommer til at rense skærmene helt ud af vores tilværelser. Vi får næppe landsdækkende skærmfri søndage som de bilfri
105 søndage, nogle af os voksede op med.

Misforstå mig ikke; medier er ikke kun af det onde, for både de elektroniske, de digitale og de sociale medier er i høj grad også medvirkende til at holde relationerne mellem os levende.

110 Men når så meget af det, der formidles til os gennem medierne, kalder på, at vi spørger:

Hvad er der egentligt tilbage, som er ægte?

115 Hvad er det egentlig, der giver næring til dit og mit liv?

Så drømmer jeg om, at vi når frem til svaret: At det gør det fysiske møde mellem mennesker.

120 Jeg drømmer om, at vi opgraderer på det nærvær, hvor der ikke er en skærm imellem os.

Jeg drømmer om, at vi går fra at være fjernseere - eller skærmseere - til at blive
125 nærseere. Fordi vi besinder os på, at vi som mennesker har brug for at se hinanden tæt på.

Et nærværende møde ansigt til ansigt kræver, at du og jeg lægger skærmene og telefonerne fra os. Det kan såmænd være svært nok.

130 Du kan prøve næste gang, du går en tur at tælle dem, der kigger på deres telefon. Eller – måske er det lettere at tælle dem, der ser op?

Jeg tror ikke, du får brug for begge hænder i den sidste optælling.

Ét er at lægge telefonerne og skærmene fra os. Men for at et møde også skal blive nærende, kræver det, at du og jeg lægger det, vi i øvrigt skærmer os med - og for - til side. Når det sker, kan vi se hinanden i nærbillede:

140

ikke bare ansigt til ansigt,
men sårbarhed til sårbarhed,
og hjerte til hjerte.
Og med hjertet er vi nået til evangeliet.

145

Når vi zapper os igennem evangeliene, går det som en rød tråd, at det var Jesus gjorde: Jesus gjorde fjernseere til nærseere.

For Jesus ser det menneske, der er langt væk.

150

Jesus ser det menneske, andre har fjernet sig fra

eller som har fjernet sig fra andre.

155

Jesus ser også den, der er blevet væk for sig selv.

Og Jesus ser det menneske, der ikke tror sig set af Gud.

Jesus ser det fjerne menneske.

160

Den med det pæne sengebetræk og arvesmykkerne og den, der intet har at smykke sig med.

Jesus ser.

165

Og hver eneste gang, Jesus har set, inviterer han dette fjerne menneske tættere på og helt indenfor.

”Bliv i min kærlighed”, siger han.

170

I dag siger han det til dig.

At komme tættere på – at komme så tæt på, at du kommer til tro - også det er at

175 gå fra at være fjernseer til at blive nærseer.

Det er at indse – ikke udefra eller rationelt – men indefra, at Jesus ikke alene var en historisk person, der trådte sine barne- og voksensko i et land og en kultur langt borte.

180

Det er at se, at han også er gået ind i dit liv.

Det er at lade Kristus og kristendom sige noget ind i din tid.

185 ”Bliv i mig og jeg bliver i jer”.

Med Kristus i dig har du fået en også kærligere måde at se på verden og på mennesker på. For nu bliver et menneske til dit menneske, ja til din næste, fordi også du lader det fjerne menneske få lov at komme tættere på dig.

190

”Bliv i min kærlighed”.

Når du bliver i hans kærlighed, får Kristus selv lov at komme helt tæt på dig. Han får lov til at være og blive i dig.

195

Som saft og levækraft, som både vi og vinstokke kender det.

Som vand og vin fra døbefonten og nadverbordet, der også nærer og bærer dit liv.

200

”Bliv i min kærlighed”.

Vi kunne også sige: ”Bliv i det, der gror”.

205 Bliv i det, der får dig til at gro.

”Du vækster ikke af dig selv”, siger evangeliet.

Sikke en lettelse.

210

Lad det lige gå igennem dig: Din krop, dit intellekt, din tro:

Det er ikke dig, der kan få livet til at gro.

215

Det billede, Jesus i dag bruger af vinstokken og grenene er dels et organisk billede.

Det er også et meget demokratisk billede.

220

Og så er det et aflastende billede.

Fordi vi mennesker alle sammen er grene.

225

Det er ikke os, der skal bære det tungeste.

Der er en stamme, der bærer grenene.

230

Der er et livstræ så rodfæstet i Guds første have, at det ikke rækker sig, selvom alt i dit og mit liv blaffer for vinden.

Du er som en gren på en vinstok.

Din opgave i livet er at sætte frugt.

235

Det kan lyde som et krav, som en løftet pegefinger om at det væsentligste for Gud er, at du og jeg er nyttige.

At vi giver udbytte, at vi præsterer.

240

Især når vi læser det med, at Gud vil fjerne de grene, der ikke bærer frugt. Og at Gud vil rense ud for visne druer, så nogle grene kan give større udbytte.

Men måske er det ikke så sort-hvidt, som vi umiddelbart kunne tolke det.

245

Har du set – eller har du selv været - et menneske, der har båret på for meget alt for længe, ved du, at det kan være livet om at gøre at få luget ud.

250

Har du set et frugttræ, der bærer på så megen frugt, at grenene tynges ned til jorden.

Og har du set en vinstok, hvor druerne sidder alt for tæt, så ved du, at det er nødvendigt at få tyndet ud.

255

Jeg tror ikke, vi i dag får præsenteret et domsbillede, der stiller et kristenliv sort-hvidt op. Jeg tror, Jesus i dagens evangelium giver os et kærligt og håbefuldt og nuanceret farvebillede.

260 Tænk, at Gud tænker om dig, at du ikke skal have helt så meget at bære på.

Tænk, at Gud i dag siger til dig: ”Kom, lad mig luge lidt ud i det, der er for meget af. Det, der er frugtesløst i dit liv.

265 Det, der ikke gør dig noget godt.

Lad mig fjerne det visne, lad mig samle det sammen

– og brænde det af, så du ikke selv skal køre på genbrug.

270

Lad mig hjælpe dig, så dine grene bliver lidt lettere.

Så din frugt kan få bedre betingelser.

275 Lad mig gøre det godt for dig.

For det, der er godt for dig, er også godt for de andre grene.

Det er godt de andre grene på stammen.

280

Det er ikke alle grene, der kan bære lige meget. Og det er lettere at være i en relation, i et venskab, et fællesskab ja, selv i en menighed, hvis du ikke synes, du er en byrde, det gør det tungere for andre. Og det er frisættende at leve på, at de frugter, få eller mange, du måtte kunne bære og bidrage med er nok.

285

Bliv i min kærlighed.

Bliv, ikke i krav eller forventninger eller gamle mønstre.

290 Men bliv i kærligheden.

”Bliv i mig og jeg bliver i jer”

295 Evangeliet til os i dag viser os en Gud, der ikke ønsker at være fjern.

Men som vil være dig nærværende og vedkommende.

Og en kærlig og bærende og nærende kraft i dit liv.

300

Kære du, som lytter

Du er ikke alene.

305 Du er en del af et fællesskab.

Som en drue på en vinstok.

Som en gren på livets træ.

310

Gud har sat os der.

For Gud ønsker ikke, at vi skal være skilt fra ham.

315 Det er ikke Guds ønske, at vi slet ikke skal kunne gøre noget.

Selv når livet overmander os med afmagt og vi vitterligt ikke kan gøre noget:
ikke handle, ikke fikse, ikke glædes, ikke noget.

320 Så har vi lov til bare at være

Være som den gren, der helt unyttig alligevel får næring fra Guds stamme – og
som vokser, selv i mørket.

325 Kære....

Vi er dem, Gud har podet på sin stamme

For vi er dem, Gud aldrig i evighed ønsker at være skilt fra.

Vi er dem, Gud har kastet sin kærlighed på

for at vores glæde nu – og engang – kan blive fuldkommen -

335

For det siger vi: Ære være Faderen og Sønnen og Helligånden, som det var i begyndelsen, således også nu og altid og i al evighed. Amen.

Kilde

340

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

345

18. søndag efter trinitatis, Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/eva-jergs-praediken-18-sondag-efter-trinitatis>

350

355

360

365